

Lista abrevierilor

ADN	-	Acid Dezoxiribonucleic
alin.		alineat
art.	-	articol
C.pen.	-	Codul penal
C.proc.pen.	-	Codul de procedură penală
Dec.pen.	-	Decizia penală
D.I.I.C.O.T.	-	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
D.N.A.	-	Direcția Națională Anticorupție
H.G.	-	Hotărâre de Guvern
I.C.C.J.	-	Înalta Curte de Casație și Justiție
I.G.P.R.	-	Inspectoratul General al Poliției Române
I.N.E.C.	-	Institutul Național de Expertize Criminalistice
I.N.M.L.	-	Institutul Național de Medicină-Legală
IR	-	Infraroșu
lit.	-	litera
O.U.G.	-	Ordonanța de Urgență a Guvernului
PCR	-	Reacția în lanț a polimerazei
Sent. pen.	-	Sentința penală
S.M.L.	-	Serviciul de Medicină Legală
UV	-	Raze ultraviolete
UV-VIS	-	Raze ultraviolete și vizibile

Argument

Prezentul curs universitar de Criminalistică, aflat la cea de-a doua ediție, vine în sprijinul studenților de la facultățile de științe juridice, care urmează cursurile specializării Drept. Scopul primordial al elaborării acestui curs este acela de a contribui la familiarizarea studenților cu noțiunile, principiile, teoriile și instituțiile fundamentale ale criminalisticii, pentru o cât mai bună aprofundare a acestora, precum și a tehnicilor și metodelor de lucru în activitatea ce face obiectul de studiu al acestei discipline.

Acest curs de criminalistică abordează acele teme de interes pentru disciplina în cauză, teme teoretice și aplicative ale activității de investigare criminalistică. De asemenea, cursul este îmbogățit cu elemente de practică judiciară din jurisprudența instanțelor de judecată din țara noastră, ale căror hotărâri judecătorești au fost pronunțate în ultimii trei ani, în cauzele în care a fost dispusă efectuarea diferitelor tipuri de expertize criminalistice.

Urmărind structura acestui curs, se poate observa că au fost avute în vedere noțiunile introductive privind știința criminalisticii, principiile aplicabile în activitatea de investigare criminalistică, metodele și tehnicile științifice folosite în activitatea de investigare criminalistică, precum și identificarea criminalistică, fotografia judiciară, cu precizarea că aceste teme abordate sunt exemplificative, iar nu limitative.

Pe tărâmul vast și complex al procedurilor judiciare în materie penală, criminalistica este o știință versatilă, o știință care se adaptează nevoilor organelor judiciare de realizare a scopului procesului penal, acela de aflare a adevărului în cauzele penale și de tragere la răspundere penală a persoanelor care se fac vinovate de săvârșirea infracțiunilor.

Totuși, nu trebuie să facem abstracție de trăsăturile esențiale ale criminalisticii, precum caracterul unitar, caracterul judiciar, determinat de faptul că aceasta își găsește aplicabilitate practică în sfera procesului penal, și, peste toate acestea, caracterul autonom al criminalisticii, cel care desăvârșește întreaga activitate a experților criminaliști, specialiști în domeniu.

Vorbind despre procesul penal și de legătura indisolubilă, care s-a creat între cele două științe, nu putem să nu remarcăm faptul că elementele

definitorii ale criminalisticii, precum tehnicile și metodele tehnico-științifice, se completează cu elementele specifice procesului penal, precum participanții în procesul penal, probele și mijloacele de probă, actele procesuale și procedurale, în special cu instituțiile specifice fazei de urmărire penală și fazei de judecată ale procesului penal, acolo unde criminalistica își realizează activitatea.

De asemenea, o altă temă importantă pentru acest curs universitar este identificarea persoanelor cu privire la care organele judiciare au suspiciunea că au săvârșit infracțiuni. Aceasta poate fi realizată, în primul rând, după urmele lăsate de făptuitor pe corpul victimei sau cele formate de corpul uman, așa cum informații prețioase pot fi obținute de la urmele materialului biologic uman.

Nu în ultimul rând, analizarea vocii și a scrisului, ca factori externi umani, pot duce la aflarea adevărului în cauzele penale, prin mijloacele de probă induse de criminalistică în vederea administrării probelor concludente, pertinente și utile.

Actele procesuale specifice criminalisticii sunt expuse în baza dispozițiilor procesual penale ale noului Cod de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 135/2010, intrată în vigoare la 1 februarie 2014.

Îmi exprim convingerea că acest curs de criminalistică, prin conținutul pe care îl aduce în atenția studenților, vine pe deplin în sprijinul acestora, oferindu-le atât posibilitatea elaborării unor teorii, cât și formulării unor opinii profesionale despre tehnicile și metodele criminalisticii. Consider astfel, având în vedere faptul că cei mai mulți dintre viitorii absolvenți ai facultăților de drept își vor desfășura activitatea într-un domeniu judiciar ori care are legătură cu acesta, așa cum este cel al efectuării expertizelor criminalistice.

***

Noțiuni introductive

Conținut:

Noțiunea de criminalistică

Definiția criminalistici

Apariția criminalistici ca știință

Obiectul criminalistici

Scopul criminalistici

Caracterele criminalistici

Legătura criminalistici cu alte ramuri de știință

1.1. Noțiunea de criminalistică

Soluționarea cauzelor penale pe baza probelor concludente, pertinente și utile reprezintă scopul principal al procesului penal. Criminalistica, prin intermediul instrumentelor juridice pe care le pune la dispoziția organelor judiciare, asigură realizarea acestui scop.

În condițiile săvârșirii unei infracțiuni, mijloacele probatorii sunt cele care ajută organul judiciar să ia decizia legală și temeinică în cauza cu care a fost investit. Mai exact, este vorba despre mijloace tehnice de investigare criminalistică, despre care se știe că, în unele cauze penale, sunt indispensabile.

Se consideră astfel, deoarece specificul infracțiunilor săvârșite cu violență, precum cele de omor, vătămare corporală, dar și a celor având ca obiect accidente de muncă ori pe cele de trafic, constă în lăsarea de urme ale infracțiunii, atât pe corpul victimei, cât și în mediul ambiental, la locul faptei.

Dar, acestea nu sunt specifice doar acestor categorii de infracțiuni, ci se regăsesc cu precădere și în cazul altor fapte penale, precum furtul, falsul în înscrisuri sau a oricăror alte infracțiuni pentru care efectuarea unei expertize criminalistice este necesară în vederea soluționării cauzei penale pe bază de probe pertinente, concludente și utile.

Dacă facem o comparație cu dreptul procesual penal, putem doar să amintim, la această secțiune, că acesta din urmă are ca scop aflarea adevărului și tragerea la răspundere penală a persoanelor care se fac vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, astfel încât orice persoană despre

care se consideră că a săvârșit o infracțiune să răspundă penal, potrivit vinovăției sale, și nicio persoană nevinovată să nu suporte rigorile legii penale pe nedrept¹.

Astfel, scopul declarat al procesului penal se realizează și cu mijloacele și tehnicile științifice, puse la dispoziție de știința criminalistică.

Din aceste considerente, se apreciază că noțiunea de criminalistică nu este una nouă pe tărâmul procedurilor penale din țara noastră. Aceasta a preocupat juriștii, în general, și organele judiciare, în special, din vremuri îndepărtate, așa cum se va observa în cadrul secțiunii intitulată „*Apariția criminalisticii ca știință*”.

În limba engleză, termenului „criminalistică” îi corespunde cel de „forensic”. În literatura juridică s-a apreciat, că „sursa celor două înțelesuri moderne ale cuvântului „forensic” - atât ca formă a dovezilor legale, cât și ca formă a prezentării în public a argumentelor științifice”² este în strânsă legătură cu originea acestui termen. Acesta din urmă provine din termenul în limba latină „forum”, care „în vremea elenilor și romanilor, era locul public în care erau discutate și judecate diferitele infracțiuni și comportamentele suspectilor implicați, în final fiind dat verdictul vinovăției sau nevinovăției. Atât persoana acuzată, cât și acuzatorul, susțineau un discurs, argumentându-și fiecare povestea din punctul lui de vedere”³.

De asemenea, acest termen se referă atât la forța coercitivă a statului, care, prin organele judiciare, este chemat să aplice legea, cât și la procedurile judiciare, pe care aceste organe le declanșează în cazul săvârșirii de infracțiuni. Pentru acest motiv, noțiunea de criminalistică apare la intersecția dintre procedurile judiciare și știință.

Față de acest punct de vedere, doctrina a argumentat, că „dacă ne-am putea aștepta ca parteneriatul dintre știință și lege să fie unul ușor și natural, adesea lucrurile stau altfel. Percepția generală este că atât știința, cât și sistemul judiciar există pentru a căuta adevărul, dar această descriere este incompletă”⁴. Din acest considerent, criminalistica este știința care vine în sprijinul organelor judiciare cu metode tehnico-științifice și procedee tactice, în scopul descoperirii, fixării, conservării, ridicării și examinării probelor științifice.

---

¹ A se vedea A. Oroveanu-Hanțiu, *Drept procesual penal. Partea specială*, Editura Dacia Europa Nova, Lugoj, 1999, p. 6-9.

² A se vedea M.G. Stoian, E. Galan, *Relația microumă/întreg stabilită prin metode spectrometrice moderne și formularea concluziei expertizelor fizico-chimice criminalistice*, disponibil online la adresa: http://old.mpublic.ro/jurisprudenta/publicatii/relatia_microuma_intreg.pdf.

³ *Ibidem*.

⁴ *Ibidem*.

1.2. Definiția criminalisticii

Doctrina a fost preocupată permanent de formularea unei definiții a criminalisticii, elaborând, de-a lungul timpului, mai multe enunțuri referitoare la această noțiune, enunțuri care să relateze, cel mai aproape de adevăr, elementele definitorii ale acestei științe, precum și caracteristicile de bază ale activității, ce face obiectul criminalisticii.

Din acest punct de vedere, literatura de specialitate a acordat un spațiu amplu acestei științe interdisciplinare, care a convers către același scop și în realizarea aceluiași funcții judiciare.

Așadar, putem să ne focalizăm atenția către una dintre cele mai reprezentative definiții, date de doctrină criminalisticii, potrivit căreia „criminalistica este o știință judiciară, cu caracter autonom și unitar, care însumează un ansamblu de cunoștințe despre metodele, mijloacele tehnice și procedeele tactice, destinate descoperirii, cercetării infracțiunilor, identificării persoanelor implicate în săvârșirea lor și prevenirii faptelor antisociale”⁵.

Se observă, că definiția dată de Profesorul Emilian Stancu este una completă, care cuprinde, în enunțul său, întreaga paletă de elemente, ce caracterizează această știință, cu *caracter autonom și unitar*⁶.

Și alți autori au acordat atenția cuvenită acestei științe în scopul găsirii noțiunii fundamentale care să corespundă cel mai bine criminalisticii. În acest sens, criminalistica a fost definită ca fiind „știința judiciară care studiază, elaborează și aplică metode și mijloace tehnico-științifice de examinare a probelor judiciare, procedee tactice și reguli metodologice destinate descoperirii și cercetării infracțiunilor, identificării făptuitorilor și prevenirii faptelor antisociale”⁷.

Tot în aceleași direcții se înscriu și definițiile date de literatura de specialitate criminalisticii, care au, în principiu, aceleași elemente definitorii, precum folosirea mijloacelor tehnico-științifice și tactice, stabilirea mijloacelor necesare, descoperirea, fixarea și examinarea urmelor infracțiunilor⁸.

În concluzie, referitor la criminalistică, se apreciază că aceasta este știința judiciară, care studiază tehnicile și metodele de investigare folosite în activitatea de cercetare criminalistică, prin punerea la dispoziția organelor judiciare a instrumentelor tehnico-științifice pentru stabilirea

---

⁵ A se vedea E. Stancu, *Tratat de criminalistică. Știința și tehnica investigațiilor penale*, Editura Actami, București, 2001, p. 11.

⁶ *Ibidem*.

⁷ A se vedea F. Ionescu, *Criminalistica*, Editura Universitară, București, 2007, p. 16.

⁸ A se vedea A. Ciopraga, I. Iacobuță, *Criminalistica*, Editura Fundației Chemarea, Iași, 1997, p. 5; C. Suciuc, *Criminalistica*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972, p. 6.

existenței infracțiunii și a identificării făptuitorilor, în vederea aflării adevărului în cauzele penale și a soluționării acestora legal și temeinic.

1.3. Apariția criminalisticii ca știință

Așa cum am relatat la începutul acestui capitol, criminalistica nu este o disciplină nouă în cadrul justiției penale, dar, cu toate acestea, știința criminalisticii este considerată una de progres, specifică tehnicii și științei, așadar a evoluat odată cu acestea și, pe cale de consecință, s-a dezvoltat odată cu dezvoltarea acestei ramuri a economiei - știința și progresul tehnicii. Din acest motiv, se poate aprecia despre criminalistică, faptul că este o știință a progresului și a tehnologiei moderne.

Dar, elemente de folosire a tacticilor și metodelor criminalistice au apărut încă din cele mai vechi timpuri, când, pentru soluționarea unor chestiuni de drept, se apela la astfel de metode, precum examinarea criminalistică a scrisului, în cazul infracțiunilor de fals în înscrisuri⁹, spre exemplu.

Cea mai veche relatare despre aceste metode din domeniul criminalisticii datează din jurul anului 300 î.Hr., transpuse în practică pe fondul crescut al criminalității acelor vremuri, precum și din dorința de a combate fenomenul infracțional¹⁰.

Aceste practici incipiente au evoluat treptat-treptat, ajungându-se până în zilele noastre, când se folosesc cele mai moderne metode tehnico-științifice de investigare a urmelor lăsate la locul faptei sau pe corpul victimelor, precum și a instrumentelor lăsate de autorii infracțiunilor la locul săvârșirii acestora sau în proximitate.

Sunt, așadar, folosite de către organele judiciare de specialitate unele metode, precum:

- radiațiile gamma, descoperite la începutul sec. al XX-lea, pe bază de fotoni electromagnetici de înaltă frecvență, cu multiple utilități în ceea ce privește tehnicile criminalistice;
- revelarea prin metode optice¹¹, de asemenea un procedeu nou, revoluționar, care ajută organele judiciare în ceea ce privește descoperirea urmelor papilare;
- microscopul de polarizare, folosit cu precădere la examinarea de corpuri, cum sunt materialele textile, fibrele naturale, creionul, cerneala etc.¹²;
- folosirea de radiații electromagnetice invizibile: cu raze X și infraroșu.

---

⁹ A se vedea F. Ionescu, *op.cit.*, p. 13.

¹⁰ *Ibidem.*

¹¹ A se vedea A. Rotaru, *Fizica și criminalistica*, Fizica și Tehnologiile Moderne, vol. I, nr. 4/2003, p. 49-51.

¹² *Ibidem.*